

Jesu li prijedlozi poslije i nakon istovrijednice?

Glušac, Maja

Source / Izvornik: **Jezik : časopis za kulturu hrvatskoga književnog jezika, 2013, 60, 176 - 189**

Journal article, Published version

Rad u časopisu, Objavljena verzija rada (izdavačev PDF)

Permanent link / Trajna poveznica: <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:142:121803>

Rights / Prava: [In copyright](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2021-10-25**

Repository / Repozitorij:

[FFOS-repository - Repository of the Faculty of Humanities and Social Sciences Osijek](#)

- Muljačić, Ž., 1972., Opća fonologija i fonologija suvremenoga talijanskog jezika, II. prošireno i prerađeno izdanje, ŠK, Zagreb
- Saussure, Ferdinand de, 2000., Tečaj opće lingvistike, Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje, Zagreb
- Vukušić, S., 1982., Usporedbe dvaju novoštokavskih naglašavanja – stiničkog i Daničićeva, Gradski muzej, Senj
- Vukušić, S., 1984., Nacrt hrvatske naglasne norme na osnovi zapadnog dijalekta, Istarska naklada, Pula
- Vukušić, S.; Zoričić, I.; Grasselli-Vukušić, M., 2007. Naglasak u hrvatskome književnom jeziku, Nakladni zavod Globus, Zagreb

Sažetak

Stjepan Vukušić, sveučilišni profesor u miru, Pula
UDK 801.612, izvorni znanstveni rad
primljen 11. svibnja 2012., prihvaćen za tisak 18. lipnja 2012.

Standardisation d' accentuation croate

Dans la présente contribution l' auteur traite le problème suivant: est-ce possible - changer positions accentuelles différentes dans la langue abstraites serbo-croate. Comme il s' agit de deux systèmes accentuels, ce d' ouest et ce d' est, l' auteur conclut qu' é change n' est pas possible, pas même dans le sens théorique.

JESU LI PRIJEDLOZI *POSILIJE* I *NAKON* ISTOVRIJEDNICE?

Maja Glušac

Uvod

 većini se gramatika prijedlozi opisuju kao riječi koje nemaju leksičko značenje te se naglašuje njihovo gramatičko, sintaktičko, značenje – izriču odnose među dijelovima sintagme. Usporedimo li značenja sintagma *doći ćemo prije blagdana* i *doći ćemo poslije blagdana*, potvrđuje se pak postavka da prijedlozi mijenjaju značenje izraza, odnosno da svaki prijedlog ima još i kakvo značenje koje nije gramatičko. Značenje se prijedloga može podijeliti na opće i pojedinačno: opće je značenje odnos, a pojedinačno se prepoznaje iz konteksta. Puno se i pravo značenje prijedložnoga izraza može utvrditi povezivanjem s općim značenjem padeža s kojim se prijedlog upotrebljava (tj. sa značenjem koje se prepoznaje iz padežnog morfema odrednice), pojedinačnim značenjem prijedloga te značenjem određenice

i odrednice.¹ Pojedinin se pak prijedlozima leksičko značenje može odrediti i bez obzira na padežnu riječ koju uvode:² prijedlozi *poslije* i *nakon*, kao i *prije*, *uoči* i *potkraj* osnovnoga su vremenskoga značenja.

Prijedlozi *poslije* i *nakon* označuju poslijevremenost, tj. vrijeme događanja koje se smješta iza vremena označenog odrednicom. Cilj je rada opisati i utvrditi sličnosti i razlike u uporabi prijedloga *poslije* i *nakon* koje se ogledaju u načinu njihova postanka, sintagmatskim obilježjima, značenjskim nijansama, učestalosti uporabe i normativnoj prihvatljivosti.

U suvremenim se jezikoslovnim radovima potvrđuje porast broja prijedloga koji se opisuju kao jednakovrijedni pravim prijedlozima:³ genitivnim se prijedlozima smatraju poprijedloženi instrumentali imenica, kao i ustaljene sveze pravoga prijedloga i imenice uopćena značenja (*tijekom*, *početkom*, *sredinom*, *polovicom*, *polovinom*, *krajem*, *koncem*, *prilikom*, *prigodom*; *u vrijeme*, *za vrijeme*, *u doba*, *u razdoblju*, *u razmaku od*, *u roku od*, *u trajanju od*, *u tijeku*, *u prigodi*, *u početku*, *na početku*, *na kraju*, *na koncu*, *na svršetku*, *pod konac*); instrumentalnim se prijedlogom smatra sveza priloga i prijedloga *s* (*istodobno s(a)*). Opravdanost se sve učestalije uporabe spomenutih izraza u prijedložnoj ulozi u publicističkom i administrativnom stilu objašnjava većom točnošću u izricanju vremenskih odnosa. Međutim, takve sveze nisu pravi prijedlozi jer se nisu posve gramatikalizirale: dokazuje se to mogućnošću promjene njihova ustrojstva umetanjem atributa (*na početku ljeta – na samome početku ljeta*) ili zanaglasnice (*u vrijeme rata sve je teško – u vrijeme je rata sve teško*). Ponekad se ne može jednoznačno odrediti je li padežni ili prijedložni izraz zadržao svoje samostalno značenje ili je izraz u prijedložnoj ulozi: u primjeru *bili smo zadovoljni tijekom rasprave* padežni izraz može biti u objektnoj ulozi (*tijek rasprave*, *tijeka rasprave...*), a može imati i ulogu priložne oznake vremena (*za vrijeme rasprave*). Pojedine ustaljene sveze ne moraju otvarati mjesto padežnoj riječi (*sjednica je u tijeku*).

Opisi prijedloga *poslije* i *nakon* u hrvatskoj jezikoslovnoj literaturi

Dio odgovora na pitanje jesu li *poslije* i *nakon* istovrijednice pružaju mogućnosti njihove uporabe: osim prijedložne uloge, *nakon* i *poslije* mogu imati i druge. *Nakon*

¹ Nazivi *određenica* (glavna, nadređena, upravna sastavnica sintagme) i *odrednica* (zavisna, podređena, upravljana sastavnica sintagme) preuzimaju se iz Sintakse hrvatskoga jezika, udžbenika za treći razred gimnazije Ive Pranjkovića (1995).

² O leksičkom se značenju uglavnom govori kod prijedloga nastalih poprijedloženjem koje druge punoznačne vrste riječi ili srašćivanjem prijedložnih izraza, ali ne i kod pravih prijedloga (npr. *u*, *na*, *k...*).

³ Pravim (prvotnim, primarnim, neproizvedenim) prijedlozima smatraju se oni prijedlozi „koji služe samo kao prijedlozi i čije se značenje danas ne može izvesti ni iz koje druge riječi.“ (Barić i dr., 1997.: 278.)

može biti dijelom vezničke skupine (*nakon što*), dok je *poslije* u usporedbi s *nakon* „vrjedniji“: može biti i prilog, kao i dio vezničkih skupina (*poslije nego* i *poslije nego što*). U suvremenom hrvatskom jeziku vezničke skupine *nakon što* i *poslije nego (što)* „pripadaju manje pomnom, opuštenom i razgovornom stilu“ (Katičić, 2002.: 256.) te se preporuča zamijeniti ih veznikom *pošto*. O uporabi spomenutih vezničkih skupina R. Katičić napominje:

„U discipliniranijem izražavanju se stoga izbjegavaju, osim ako je potrebno da se vremenski odnos posebno naglasi, jer veznik *pošto* sam, manje pričljivo i manje razmetljivo, kazuje sve što treba.“ (Katičić, 2002.: 256.)⁴

Dakle, s obzirom na mogućnosti uporabe *poslije* i *nakon* nisu istovrijednice, a u nastavku će se rada provjeriti jesu li *poslije* i *nakon* istovrijednice u prijedložnoj ulozi.

Prijedlozi *poslije* i *nakon* nepravi su, sekundarni, prijedlozi koji se razlikuju prema načinu postanka. *Poslije* je izvedeni prijedlog nastao poprijedloženjem vremenskog priloga *poslije*, a *nakon* je složeni prijedlog nastao srašćivanjem i poprijedloženjem sveze prijedloga *na* i imenice *konb (*kraj*, *konac*). U vezi su s njihovim nastankom i neujednačenosti opisa: primjerice, u pojedinim se opisima (Babić i dr., 1991.: 724.; Barić i dr., 1997.: 278.) sveza prijedloga *na* i imenice *konb ne ističe te se prijedlog *nakon* ubraja u prave, primarne, netvorbene prijedloge. *Poslije* se pak različito određuje pripadnošću dvjema vrstama riječi, priložima i prijedlozima. U starim se hrvatskim rječnicima opisuje kao prilog,⁵ dok se u suvremenim rječnicima različito određuje pripadnošću priložima i prijedlozima: primjerice, u Hrvatskom enciklopedijskom rječniku i rječniku V. Anića na prvome se mjestu *poslije* određuje pripadnošću prijedlozima, a zatim priložima. Razlog se tomu može tražiti i u učestalosti priložne i prijedložne uloge.

U pojedinim se opisima propituje i normativna prihvatljivost uporabe prijedloga *poslije* i *nakon*. U drugoj polovici 19. stoljeća slovničari zagrebačke filološke škole

---

⁴ O stilskoj izražajnosti vezničkih skupina L. Vukojević navodi: „Vezničke skupine nastaju najčešće u intelektualnim stilovima standardnoga jezika, vjerojatno iz potrebe za preciziranjem značenjskih odnosa među surečenicama, u stilovima koji su najdinamičniji i najplodniji u leksičkome i sintaktičkome smislu, stilovima koji pripadaju referencijalnomu standardu, a najvažnija im je preciznost izričaja.“ (Vukojević, 2005.: 403.) Više o podrijetlu, ustrojstvu, funkciji i normativnome statusu složenih veznika i vezničkih skupina: Vukojević, Hudeček, 2007.

⁵ U rječnicima J. Mikalje, A. Della Belle i J. Stullija *poslije* se opisuje kao prilog, a tako je i u prvoj hrvatskoj gramatici Institutionum linguæ Illyricæ libri duo B. Kašića u kojoj se prilogom određuje sveza *mallo posli*. U gramatikama objavljenim do sredine 19. stoljeća (sve do Babukićeve) prilog se kao vrsta riječi izjednačuje s ulogom priložne oznake koju osim priloga mogu imati i skupovi riječi. Stoga su se u priloge ubrajale različite riječi, one koje suvremene gramatike smatraju česticama, veznicima, uzvicima i prijedlozima, a priložima su se smatrali i besprijedložni i prijedložni izrazi te čitave rečenice.

V. Babukić i A. Veber bez normativnih ograničenja opisuju prijedlog *poslije*: „*poslě* znači, da se ono, pred što se metje, prije događa od drugoga čega“ (Veber, 1871.: 126.)

Među vremenskim prijedlozima ni Veber ni Babukić međutim ne navode prijedlog *nakon*, koji se pak opisuje u starijim hrvatskim rječnicima, Mikaljinu, Della Bellinu, Voltiggijevu i Stullijevu. Prijedloge *poslije*, *nakon* i *iza* u vremenskome značenju opisuje pak A. Parčić u svojem Rječniku hrvatsko-talijanskom. U vezi je s opisima prijedloga *poslije* i *nakon* nužno spomenuti i prijedlog *iza*. Dok je osnovno značenje prijedloga *poslije* i *nakon* vremensko, prijedlog *iza*, koji A. Veber prihvatljivim smatra i u vremenskom značenju te ga u tom značenju izjednačuje s prijedlozima *po*, *poslije* i *za*, osnovnoga je prostornog značenja.

I hrvatski su vukovci sva tri spomenuta prijedloga opisivali u značenju poslije-vremenosti: oprimjeruju se u gramatici T. Maretića (1963.: 574.), kao i u Rječniku hrvatskoga jezika I. Broza i F. Ivekovića (1901., I.: 428., 743.). Budući da u Jezičnome savjetniku T. Maretić (1924.: 61.) veznik *nakon što* smatra pogrješnim, prema nekim je istraživanjima to razlogom što se i prijedlog *nakon* u prvoj polovici 20. stoljeća „u ozbiljnijem književnom jeziku, u pisanim tekstovima, (...) upotrebljavao zaista rijetko“ (Pavleš, 1965./1966.: 105.). Primjerice u Krležinu se romanu Povratak Filipa Latinovicza rabi samo tri puta. Nadalje, B. Pavleš navodi kako se prijedlog *nakon* češće upotrebljava „u novinskim napisima, naročito u onima o sportu (*nakon utakmice* i sl.), a prilično često čujemo ga u običnom govornom jeziku (...)“. Međutim, odnos se prema prijedlogu *nakon*, ali i veznikom izrazu *nakon što*, s vremenom mijenja, što će potvrditi i suvremeni gramatički opisi, kao i književna djela.

Prihvatljivost je uporabe prijedloga *poslije* u suvremenim opisima neujednačena. S jedne se strane uporaba prijedloga *poslije* smatra nepravilnom. Primjerice D. Brozović u pogovoru Razlikovnom rječniku srpskog i hrvatskog jezika V. Brodnjaka (1993.: 629.) navodi da se u „jezično dobrim hrvatskim tekstovima“ vremenski odnosi izriču genitivnim prijedlozima *nakon* i *iza*, a prijedlog se *poslije* rabi u „srpskim tekstovima pisanim ekavskim“. I N. Koharović, autor savjeta o prilogu/prijedlogu *poslije* u jezičnom savjetniku Govorimo hrvatski (Dulčić, 1997.: 372.) smatra da je *poslije* u „njegovanu stilu hrvatskoga književnog jezika“ prije svega vremenski prilog te ne preporučuje njegovu prijedložnu uporabu u vremenskom značenju (a osobito ne u prostornom značenju). Sličan je opis i u Rječniku hrvatskoga jezika (Šonje, 2000.: 896.) u kojemu se *poslije* prvo određuje pripadnošću prilogima, a prijedložna se uporaba smatra obilježjem razgovornog jezika.

Suprotnoga je mišljenja D. Raguž u Praktičnoj hrvatskoj gramatici, koja inače dopušta više jezičnih obilježja iz razgovornoga jezika: „Nepotrebno se iz jezične norme izbacuje prijedlog *poslije* i zamjenjuje prijedlogom **nakon**.“ (Raguž, 1997.: 131.)

Razlog je Raguževu protivljenju zabrane prijedloga *poslije* nemogućnost zamjene prijedloga *nakon* i *poslije* u svim izrazima:

„... *nakon* dolazi načelno uz imenice koje znače neko trajanje bez jasne stalne granice, kraja, ali obično ne dolazi uz imenice koje znače odijeljene vremenske periode (*sati*,

dani i sl.). Dakle neće se reći: *nakon podne, nakon 3 sata/nakon Božića/nakon nedjelje* itd.; tu dolazi *poslije* i rjeđe *iza*.“ (Raguž, 1997.: 127.)

Bez ograničenja u uporabi prijedlozi se *poslije* i *nakon* opisuju i u gramatici J. Silića i I. Pranjkovića (2005.: 210.), koja se također temelji na primjerima iz razgovornoga jezika.

Pogled u Akademijin Rječnik (1911. – 1916., VII.: 400.; 1931., X.: 936.) potvrđuje uporabu prijedloga *poslije* i *nakon* i za oznaku prostornih odnosa, s potvrdama iz starijeg hrvatskog jezika. I u suvremenom se razgovornom jeziku može čuti *Vi ste u redu poslije/nakon nas* umjesto pravilnoga *iza nas* iako prema lokalističkim padežnim teorijama obrnuti smjer proširivanja značenja, od manje konkretnoga (vremenskog) prema osnovnome prostornom značenju, nije uobičajen. Stoga se prostorna značenja vremenskih prijedloga *poslije* i *nakon* ne mogu smatrati prihvatljivima.

Za razliku od prijedloga *poslije* i *nakon* kojima je osnovno značenje vremensko, prijedlog *iza* osnovnog je prostornog značenja. Proširivanju se značenja prijedloga *iza* s prostornoga na vremensko s normativne strane pristupa različito: u drugoj polovici 19. i početkom 20. stoljeća vremensko je značenje prijedloga *iza* dijelom jezične norme, a ta se tradicija slijedi i u dvjema spomenutim suvremenim gramatikama, u gramatici J. Silića i I. Pranjkovića (2005.: 208.) te u gramatici D. Raguža u kojoj se navodi da se u vremenskom značenju prijedlog *iza* upotrebljava „osobito kad ide uz imenice koje znače točno ograničenu, obilježenu vremensku točku ili dio vremena: *iza Božića, iza 9 sati, iza podne*.“ (Raguž, 1997.: 125.) I u jezičnome se savjetniku *Govorimo hrvatski* (Dulčić, 1997.: 372.) prijedlog *iza*, uz *nakon*, preporučuje umjesto prijedloga *poslije*.

Suprotno tomu, u pojedinim se starijim i novijim jezičnim priručnicima normativnim smatra samo prostorno značenje izraza *iza* s genitivom te se uporaba u vremenskom značenju zamjenjuje izrazima s prijedlozima *poslije* i *nakon*. Tako je u Brabec-Hraste-Živkovićevoj gramatici, Jezičnom savjetniku s gramatikom urednika S. Pavešića te u Hrvatskom jezičnom savjetniku Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje. Slično je i u trima suvremenim rječnicima gdje se izrazi s prijedlogom *iza* u vremenskom značenju određuju pripadnošću razgovornom jeziku (Šonje, 2000.: 383.; Anić, 2003.; Enciklopedijski rječnik, 2004., IV.: 278.).

Budući da gramatički, rječnički i savjetodavni opisi triju prijedloga za izricanje poslijevremenosti nisu usuglašeni, nužno je provjeriti kakav je odnos prema tim prijedlozima u uporabi: u književnim djelima, novinskim tekstovima i razgovornom jeziku.

Uporaba prijedloga *poslije* i *nakon*

U mrežnome knjižnom korpusu Hrvatske jezične riznice Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje ukupan je broj pojavnice *poslije* (uključujući i oblike *posle, posli, potle, poslje, potlam, pošlje* i *poslije*) 9 060, dok je pojava *nakon* neznatno učesta-

lija te se potvrđuje 9 092 puta. U obzir treba uzeti to da ukupan broj pojavnice *poslije* obuhvaća priložnu, prijedložnu i vezničku ulogu (dok je pojava *nakon* manjim dijelom u vezničkoj ulozi – *nakon što* potvrđuje se 807 puta). Nadalje, uspoređena je uporaba prijedloga *poslije* i *nakon* u djelima petorice hrvatskih književnika: I. Aralice, N. Fabrija, P. Pavličića, I. Raosa i G. Tribusona. U Tablici 1. prikazani su brožani podatci o uporabi *poslije* i *nakon* u promatranim djelima: ukupan je broj pojavnice *nakon* (466) neznatno veći u odnosu na broj pojavnice *poslije* (326), ali izuzme li se veznička uloga *poslije* i *nakon* te priložna uloga *poslije*, potvrđuje se mnogo češća uporaba prijedloga *nakon* u odnosu na prijedlog *poslije* (407 : 256).

 Tablica 1. Uporaba priložne, prijedložne i vezničke uloge *nakon* i *poslije*

	NAKON			POSLIJE			
	ukupno	prijedlog	vezn. skupina <i>nakon što</i>	ukupno	prijedlog	prilog	vezn. skupina <i>poslije nego što</i>
N. Fabio, Vježbanje života (VŽ)	17	14	3	68	55	10	3
N. Fabio, Berenikina kosa (BK)	113	101	12	47	16	31	
I. Aralica, Graditelj svratišta (GS)	99	96	3	29	19	10	
I. Aralica, Psi u trgovištu (PuT)	12	11	1	81	72	9	
P. Pavličić, Koraljna vrata (KV)	29	29	0	29	9	20	
P. Pavličić, Pasijans (P)	39	26	13	26	5	21	
I. Raos, Prosjaci i sinovi (PiS)	49	44	5	81	63	18	
I. Raos, Nemojte nam kosti pretresati (NnKP)	4	3	1	28	15	13	
G. Tribuson, Gorka čokolada (GČ)	104	83	21	37	2	35	
	466	407	59	426	256	167	3

Za razliku od rijetkih potvrda prijedloga *nakon* u književnim djelima objavljenim do sredine 20. stoljeća (usp. Pavleš, 1965./1966.), uporaba je prijedloga *nakon* u suvremenim književnim tekstovima učestalija. Međutim, usporede li se promatrana djela N. Fabrija ili I. Aralice, podatci su različiti: primjerice, u romanima Berenikina kosa i Graditelj svratišta prijedlog se *nakon* rabi mnogo češće nego prijedlog *poslije*,

dok je u romanima Vježbanje života i Psi u trgovištu obrnuto te se prijedlog *nakon* rabi mnogo manje nego prijedlog *poslije*.

Rizničin novinski korpus, koji uglavnom obuhvaća tekstove iz Glasa koncila (GK) i Vjesnika (V), pokazuje kako se prijedlog *nakon* potvrđuje izrazito učestalo u odnosu na prijedlog *poslije*: pojavnica se *nakon* javlja 157 403 puta, a pojavnica *poslije* 13 071 put. Prevlast se uporabe prijedloga *nakon* potvrđuje i na stranicama Jutarnjeg lista (JL) i Glasa Slavonije (GS).

Uporaba je prijedloga za izricanje poslijevremenosti istražena i anketom u kojoj su sudjelovala 92 studenta Hrvatskoga jezika i književnosti Filozofskog fakulteta u Osijeku (40 studenata prve i 28 studenata treće godine preddiplomskog studija te 24 studenta prve godine diplomskog studija), svi izvorni govornici hrvatskoga jezika. Od ispitanika se tražilo da u zadanim rečenicama umetnu jedan od triju prijedloga za izricanje poslijevremenosti (*poslije*, *nakon* ili *iza*) koji bi upotrijebili u svakodnevnom sporazumijevanju te da napišu koji prijedlog u pojedinom primjeru smatraju normativno preporučljivim. Sukladno očekivanom, odgovori se o normativno prihvatljivim prijedlozima vrlo malo razlikuju od onih koje ispitanici rabe u svakodnevnom sporazumijevanju.

Promatranje prijedložnih izraza s prijedlozima *poslije* i *nakon* u različitim stilovima hrvatskoga jezika dovodi do zaključaka o njihovim sintagmatskim obilježjima. Prijedlog je *poslije* ustaljen u izrazima vremenske točke s imenicom *sat* atribuiranom brojevima. Uz taj genitivni prijedlog (kao i uz druge: *nakon*, *iza*, *od*, *do*, *prije*, *iza*, *oko*, *blizu* i *između*) imenica i sklonjivi brojevi javljaju se u akuzativu:

... nešto *poslije jedan sat* pronađena su tri muškarca... (V), Program je završio nešto *poslije dva sata*... (V), ... da su na požarište izašli *poslije tri sata*. (GS, 12. 3. 2012.)

Izrazi s odrednicom *sat* i brojevima u atributnoj ulozi mogu biti dvoznačni: prijedložni se izraz u primjeru *došao je poslije dva sata* može tumačiti značenjem vremenske točke (*došao je nakon što je sat označio da je dva sata*), ali i značenjem vremenske mjere (*prošlo je dva sata otkako je došao*). Iako se izrazi s brojevima upotrebljavaju u akuzativu, u značenju se vremenske mjere izraz s brojem *jedan* javlja i u genitivu (*došao je poslije jednog sata*). U izrazima sa značenjem vremenske točke to nije moguće.

U izrazima su vremenske mjere akuzativni izrazi uobičajeni, dok se u izrazima sa značenjem vremenske točke brojevi do *četiri*, a osobito broj *jedan*, uz spomenute genitivne prijedloge očekuju u genitivnome, a ne akuzativnome obliku. To se „zakučasto i nepronično sintaktičko pitanje“ (Katičić, 1981.: 56.), tj. pojava akuzativa uz genitivne prijedloge u izrazima sa značenjem vremenske točke, objašnjava analogijom prema izrazima s nesklonjivim brojevima: izraz *jedan sat* izjednačio se s izrazima kao što su *dva sata*, *pet sati* koji se bez morfoloških promjena upotrebljavaju u različitim sintaktičkim odnosima. Nadalje, odrednica je *sat* jedinica vremenske mjere te uz nju broj nije nužno potreban (*došao je poslije jedan*). Razlogom

se uporabe akuzativnog oblika može smatrati i težnja za jasnoćom te pretpostavka „da je u svijesti onoga tko pita za vrijeme nazočna želja da čuje konkretan broj kao oznaku za trenutak vremena koji ga zanima bez obzira na poredak“ (Derossi, 1981.: 55. – 56.). Dakle, izrazi sa značenjem vremenske točke s odrednicom *sat* imaju akuzativni oblik, dok su akuzativni izrazi vremenske mjere priložne prirode, pa to onda ne mogu biti „padeži određeni prijedlogom jer takvi nemaju vlastita padežnoga značenja nego im je ono posve zalihosno i time neutralizirano.“ (Katičić, 1981.: 57.)

Prijedlog se *poslije* u promatranim književnim djelima rabi češće nego prijedlog *nakon* i u drugim izrazima u kojima odrednica u genitivu označuje vremenske pojmove, tj. točno određenu vremensku točku (npr. dijelove dana, dane, imena dana u tjednu):

... jer je kod nje ostao do *poslije ponoći*⁶... (Pavličić, KV), Lozu bi ipak dao ogoliti *poslije one noći* kad je jugo snažno zapuhalo... (Aralica, PuT), ... da se nesreća ponovo uspostavila u njenom domu *poslije onog nezaboravnog lipanjskog dana* kad je Italija stupila u Drugi svjetski rat. (Fabrio, VŽ), *Poslije podne* trknu na poštu... (Raos, PiS)

Prema pravopisnim pravilima sveza prijedloga *poslije* i imenice *podne* piše se sastavljeno (*poslijepodne*) kada se označuje razdoblje druge polovice dana od podneva do večeri (Babić, Ham, Moguš, 2008.: 52.). Unatoč tomu, u promatranim je djelima ustaljena sveza *poslije podne*. S genitivnim oblikom *podneva* ispitanici su se u anketi većinom opredijelili za prijedlog *iza* (*iza podneva*), dok se u novinskim tekstovima i književnim djelima potvrđuju izrazi s prijedlogom *nakon*:

... svakoga dana posjećuje majku, i to uvijek malo *nakon podneva*. (Pavličić, P), Pronašao ga je prijatelj, koji je jučer *nakon podneva* došao u posjet... (GS, 29. 2. 2012.)

Ispitanici, kao i novinski tekstovi, u izrazima s imenicama vremenskoga značenja mnogo češće potvrđuju prijedlog *nakon* (*nakon neprospavane noći, nakon 2000. godine, nakon ponoći...*), dok se u književnim djelima manje javlja:

Nakon tog datuma prestaje svaki obzir. (Fabrio, BK), Kada je, ubrzo *nakon te večeri*, Jakov umro... (Fabrio, VŽ)

Prijedlog se *iza* s imenicama vremenskoga značenja koje označuju točno određenu vremensku točku, osim u odgovorima o svakodnevnoj uporabi, češće potvrđuje i u novinskim tekstovima, dok se u književnim djelima nalazi samo pokoji primjer:

Igru zvanu »kadija« svatovi su počeli igrati nešto *iza podneva*... (Aralica, GS), ... da smo prestali razgovarati negdje *iza ponoći*. (Tribuson, GČ), Nadopuna će se odnositi na stanje *iza 1995. g.* u istočnoj Slavoniji... (V), Prvi rezultati *iza 20 sati!* (JL, 22. 1. 2012.)

Književna djela, novinski tekstovi i anketa s drugim imenskim riječima potvrđuju oba prijedloga, ali je učestalija uporaba prijedloga *nakon*. Osobito je to izraženo u novinskim tekstovima i anketi, najčešće uz imenice glagolskoga postanka:

⁶ Sintagmatska je osobitost prijedloga *do* povezivanje uz prijedložne izraze.

Noćas, *nakon toga razgovora*, nije mogao usnuti: (Fabrio, VŽ), *Nakon Remetinova ulaska rekao je...* (Pavličić, P), *Nakon višemjesečnog neuspješnog razgovaranja i pregovaranja*, EK je tako ovog tjedna objavila da će Vijeće tužiti Sudu pravde EU. (GS, 14. 1. 2012.)

Oba se prijedloga, *poslije* i *nakon*, javljaju i s imenicama koje nisu glagolskoga postanka. Također su učestaliji izrazi s prijedlogom *nakon*:

Nakon smrti svoje gospođe majke (...) zamoli svoga dobrog oca da ga iz Bruse preseli u neki osamljen dvorac... (Aralica, PuT), ... da će don Špiro – *nakon rakijica* koje je istrusio – udariti u zdravice. (Pavličić, KV), ... sjalo je sunce *nakon jučerašnje kiše...* (Pavličić, P), *Nakon lošeg iskustva s koncertom u pulskoj Areni* (...) slavni španjolski tenor Placido Domingo ipak će ponovno doći u Lijepu Našu. (GS, 25. 8. 2011.), Kruzer iz iste flote kao i Costa Concordia pluta oceanom *nakon požara*. (JL, 27. 2. 2012.)

Prijedlog je *nakon* učestaliji od prijedloga *poslije* i u izrazima s pokaznim zamjenicama:

Ne sjeća se da se *nakon toga* išta dogodilo... (Aralica, GS), ... nitko ne zna kako će se razvijati, ni u što će se pretvoriti *nakon svega ovoga*. (Pavličić, KV), *Nakon toga* Chase se okrenuo filmskoj karijeri... (GS, 2. 3. 2012.), Tko će *nakon ovoga* vjerovati diplomu i titulu. (JL, 19. 9. 2008.)

Prijedlog je *nakon* u novinskim tekstovima i anketi uobičajen i u izrazima s osobnim zamjenicama, dok se u književnim djelima u tim izrazima češće javlja prijedlog *poslije*:

»A da li će se krasti *poslije mene?*«, upita Napoleon starca. »Hoće, sinko, ako *poslije tebe* za krađu štogod ostanu«, odgovori mu starac. (Aralica, GS)

U izrazima vremenske mjere kojima se označuje događaj koji se odvija *poslije* onoliko vremena koliko označuje imenska riječ atribuirana količinskim riječima prijedlog se *nakon* rabi mnogo više nego prijedlog *poslije*:

Nakon cijele noći krčenja i duboka oranja, iznuren je Potrka poljubi u čelo... (Raos, PiS), *Nakon nekoliko trenutaka*, Remetin zausti... (Pavličić, P), *Nakon nekog vremena* gazda Tomaž je prišao njihovu stolu... (Tribuson, GČ), Kad smo *nakon nekoliko dana* došli provjeriti što je s njim, štene je bilo zavezano za kuhinjski stol. (V), *Nakon dvadeset godina* OMV se povlači iz Hrvatske. (JL, 6. 12. 2011.)

Kada je riječ o izrazima vremenske mjere, treba napomenuti da su to prije svega akuzativni izrazi – iako se odrednica nalazi u padežu što ga zahtijeva broj ili prilog u atributnoj ulози (*nakon/poslije pet/nekoliko/mnogo dana*). Izrazi su vremenske mjere s atribuiranom odrednicom *vrijeme* genitivni (*nakon/poslije nekog vremena*) jer su akuzativni izrazi gramatički neovjereni (**poslije/nakon neko/kratko vrijeme*). Brojevi se od *dva* do *četiri* u izrazima vremenske mjere ne sklanjaju, a velika je i učestalost akuzativnih oblika imenice *godina* s genitivom *dana*:

No *nakon godinu dana*, koliko je trajalo istraživanje, autori članka tvrde da... (V), Vrijeme će pokazati što će biti *nakon dvije godine*. (V), ... dobio je stan koji je bio u derutnom stanju i koji je plaćao 400 kuna mjesečno, te ga *nakon tri godine* otkupio. (GS, 15. 9. 2012.)

Izrazi su vremenske mjere s brojem *jedan* genitivni:

Nakon jednog dana provedenog s momčadi putuje u Rijeku (V), Njemačka marka živahna i *nakon jednog desetljeća*. (GS, 30. 12. 2011.)

Izraz *godina dana* uz prijedlog *nakon* (i *poslije*, kao i druge genitivne prijedloge: *prije, iza, oko, od, do*) može biti u genitivu (*nakon/poslije godine dana*), ali se u promatranoj građi ne potvrđuje. Ostale imenice koje označuju vremenski odsječak veći od dana neovjerene su u genitivnim izrazima (**nakon mjeseca dana, *poslije tjedna dana*). Genitivni oblik može imati i izraz s brojevnim imenicom (*nakon/poslije stotine godina*), ali se i takvi izrazi potvrđuju u akuzativu: *Nakon stotinu godina* pojavilo se opsežnije djelo o glasovitoj obitelji Zrinskih. (V)

Učestala je uporaba akuzativa mjere, i na mjestu gdje sintaktički odnos pretpostavlja genitiv, u jezikoslovnoj literaturi nametnula pojmove kao što su *skamenjeni akuzativ mjere* (Grubišić, 1995.; Barić i dr., 1997.: 218.) i *okamenjeni akuzativ mjere* (Matas Ivanković, 2008.). Okamenjeni oblik imenice pokazuje da se izgubila veza s ostatkom sklonidbe jer padežni oblik više nije uvjetovan padežnim pitanjem. Njihova se sintaktička uloga promijenila te oni imaju ulogu određivanja vremenske mjere i odgovaraju na pitanje *koliko?* Potvrđuje se to i mogućnošću zamjenjivanja akuzativa imenice brojem ili količinskim prilogom (*nakon mjesec dana – nakon trideset/mnogo dana*). Nesklonjivost oblika i njihovo značenje uvjetovali su da se navedeni oblici (*godinu, mjesec, tjedan...*) smatraju prilogima (Menac, 1959.: 7.; Ivšić, 1970.: 366. – 377.; Matas Ivanković, 2008.: 262.). Popriloženje je imenice u akuzativnom obliku posljedica toga što je „značenje podčinilo sebi rekciju“ (Menac, 1959.: 7.) pa se prijedlog vezuje s prilogom, a uobičajenost takve sveze potvrđuju i izrazi kao što je *do danas* u kojemu se prijedlog vezuje s vremenskim prilogom. Za određivanje su pripadnosti određenoj vrsti riječi važna semantička, morfološka i sintaktička obilježja pojedine riječi. Kako je u prvome planu navedenih primjera oznaka vremenske mjere, te se riječi prema tomu mogu odrediti kao prilozima. U prilog tomu ide i velik broj takvih izraza. Međutim, nisu sve imenice izgubile vezu s ostatkom sklonidbe te se moraju i dalje promatrati kao imenice. Potvrđuju to i (malobrojni) primjeri genitivnih izraza (*nakon godine dana*).

Prijedlozi se *poslije* i *nakon* iznimno potvrđuju u izrazima prostornoga značenja:

Preletio je pogledom stranicu (prvi stih je glasio *Duscia caccho golubizza*), a onda je brzo nastavio listati dalje. *Poslije Petmaestoga pjevanja* dolazilo je Šesnaesto, pa Sedamnaesto. (Pavličić, KV), ... koristit će se, u smjeru Voltinog naselja, postojeće stajalište linije 109 u Selskoj (*poslije skretanja iz Zagorske*)... (V), Nesreća se dogodila 300 metara *nakon skretanja za Zračnu luku*, u oštrom nepreglednom zavoju. (JL, 26. 6. 2011.)

Iznimna je i uporaba ostalih izraza za izricanje poslijevremenosti: lokativnih izraza s prijedlogom *po*, akuzativnih izraza s prijedlogom *na* i instrumentalnih izraza s prijedlogom *za*. I njihova se uporaba u suvremenim jezičnim priručnicima neujednačeno opisuje. Unatoč tradicijskoj utemeljenosti izraza *po* s lokativom u značenju poslijevremenosti⁷ takva se uporaba ne preporučuje u Hrvatskom jezičnom savjetniku (Barić i dr., 1999.: 188.) i gramatici J. Silića i I. Pranjkovića (2005.: 232.) te se prednost daje izrazima s prijedlozima *poslije* i *nakon*.

Suvremene gramatike ne opisuju akuzativne izraze s prijedlogom *na* značenja poslijevremenosti, iako se mogu pronaći u građi:

Prošle sam godine dvije riđovke spazio u blizini broskog Dječjeg vrtića kada sam *na njihov poziv* došao uhvatiti bjeloušku. (GS, 18. 5. 2012.)

Osobitost je navedenog primjera prepletanje vremenskoga i uzročnoga značenja, što potvrđuju preoblake: *nakon njihova poziva* (*nakon što/pošto su me pozvali*) i *zbog njihova poziva* (*zato što su me pozvali*).

Instrumentalni izrazi s prijedlogom *za* značenja poslijevremenosti sukladnima normi opisuju se samo u gramatici J. Silića i I. Pranjkovića (2005.: 238.): *Za sukobom je uslijedilo primirje*. Češći su pak izrazi u kojima se u instrumentalu ponavlja imenica (u akuzativu) koja označuje kakav vremenski odsječak: ... suđenje će se održavati *dan za danom*. (V), ... *godinu za godinom* igraju u Ligi prvaka. (GS, 12. 3. 2012.)

Zaključak

Suvremeni gramatički i rječnički opisi, kao i savjetodavna određenja, nisu usuglašeni oko normativnosti izraza s prijedlozima za izricanje poslijevremenosti. Istraživanje je njihove uporabe u različitim stilovima pokazalo kako su prijedlozi *poslije* i *nakon* zamjenjivi u gotovo svim izrazima značenja poslijevremenosti; iznimke su izrazi vremenske točke s odrednicom *sat* te ustaljeni izraz *poslije podne*. Međutim, odgovor na pitanje iz naslova ovoga rada ipak ne može biti potvrđan jer se prijedlog *nakon* rabi mnogo češće od prijedloga *poslije*. Razlozi tomu mogu biti različiti: normativni (*poslije* se u pojedinoj jezikoslovnoj literaturi preporučuje rabiti kao prilog, ali ne i kao prijedlog), značenjski (imenica *konb* u prijedlogu *nakon* označuje *kraj*, *konac*, stoga se može reći da izrazi s prijedlogom *nakon* označuju neposrednu poslijevremenost zbivanja jedne radnje za drugom; u izrazima s prijedlogom *poslije*

---

⁷ U gramatici A. Della Belle (1728. [2006.]: 97.) prijedlog je *po* istoznačan talijanskom prijedlogu *dopo*, što pokazuje da je opisano poslijevremensko značenje vremenskih prijedložnih izraza s *po*. Vremenski su izrazi s prijedlogom *po* normativno prihvatljivi i jezičnom normom zagrebačke filološke škole (Veber, 1871.: 136.), ali i hrvatskih vukovaca (Maretić, 1963.: 592.). Bez normativnih se ograničenja izrazi *po* s lokativom značenja poslijevremenosti opisuju i u pojedinim suvremenim gramatikama i rječnicima (Raguž, 1997.: 149.; Šonje, 2000.: 845.; Anić, 2003.; Enciklopedijski rječnik, 2004., VIII.: 68.).

vremenska bliskost i neposrednost nije nužno prisutna te se njima označuje i šira poslijevremenost, tj. sve što slijedi bez obzira na vremenski razmak), stilski (prijedlog je *poslije* u izrazima s odrednicama vremenskoga značenja učestaliji u književnim djelima). Unatoč prevlasti uporabe prijedloga *nakon*, ipak ne bi trebalo biti razloga za normativnim ograničenjima uporabe prijedloga *poslije*, osobito kada je riječ o izrazima sa značenjem vremenske točke s imenicom *sat*, ali i drugim izrazima s imenicama vremenskoga značenja. U izrazima se prostornoga značenja prijedlozi *poslije* i *nakon* ne preporučuju rabiti, nego ih je bolje zamijeniti prijedlogom *iza*. Kada je riječ o vremenskim izrazima s prijedlogom *iza*, koji su najučestaliji u razgovornom jeziku, bolje ih je zamijeniti izrazima s prijedlozima *poslije* i *nakon* ili drugim vremenskim izrazima (npr. *doći ću iza nedjelje – sljedeće nedjelje*, **doći ću poslije/nakon nedjelje*). U prenesenome značenju, tj. u prostorno-vremenskom značenju uporaba je prijedloga *iza* opravdana jer se ne može zamijeniti prijedlozima *poslije* i *nakon* (npr. *to je iza nas – *to je poslije/nakon nas*).

Prilog: Rezultati ankete

1. Doći ćemo *poslije podne* (91) / *iza podne* (1).
2. Posjećuju majku svaki dan malo *poslije podneva* (11) / *nakon podneva* (7) / *iza podneva* (74).
3. Bio je jako umoran *poslije neprospavane noći* (6) / *nakon neprospavane noći* (85) / *iza neprospavane noći* (1).
4. Mislim da se to dogodilo *poslije 2000. godine* (30) / *nakon 2000. godine* (54) / *iza 2000. godine* (8).
5. *Poslije ponoći* (26) / *nakon ponoći* (41) / *iza ponoći* (25) nikoga nema na ulicama.
6. Sastajali smo se *poslije radnog vremena* (19) / *nakon radnog vremena* (57) / *iza radnog vremena* (16).
7. Stigao je kući malo *poslije dva sata* (30) / *nakon dva sata* (7) / *iza dva sata* (55).
8. *Poslije njegova govora* (25) / *nakon njegova govora* (67) svi su pljeskali.
9. Teško se vratiti svakodnevici *poslije putovanja* (30) / *nakon putovanja* (62).
10. *Poslije bijega iz zatvora* (16) / *nakon bijega iz zatvora* (76) brzo je uhićen.
11. Progovorio je *poslije kratka razmišljanja* (23) / *nakon kratka razmišljanja* (68) / *iza kratka razmišljanja* (1).
12. Bili smo jako umorni *poslije cjelodnevnog razgledavanja grada* (35) / *nakon cjelodnevnog razgledavanja grada* (57).
13. Nije više bila svoja *poslije nesreće* (38) / *nakon nesreće* (52) / *iza nesreće* (2).
14. Sjalo je sunce *poslije jučerašnje kiše* (41) / *nakon jučerašnje kiše* (44) / *iza jučerašnje kiše* (7).
15. *Poslije požara* (30) / *nakon požara* (38) / *iza požara* (24) ostaje samo tužna slika.
16. Ostao je sasvim sam *poslije njezine smrti* (31) / *nakon njezine smrti* (59) / *iza njezine smrti* (2).
17. *Poslije lošega iskustva* (26) / *nakon lošega iskustva* (66) nikome više nije vjerovala.
18. Jučer sam ga vidjela. *Poslije toga* (32) / *nakon toga* (57) / *iza toga* (3) ništa nije bilo isto.
19. Pa što će ti to, *poslije svega* (39) / *nakon svega* (53).
20. *Poslije mene* (26) / *nakon mene* (45) / *iza mene* (21) nitko više nije dolazio.
21. *Poslije nje* (32) / *nakon nje* (37) / *iza nje* (23) ušao je i otac.
22. Vratit ćemo se *poslije godinu dana* (4) / *poslije godine dana* (2), *nakon godinu dana* (59), *nakon godine dana* (27).

23. Putuje u Rijeku *poslije jednoga dana provedenog u Zagrebu* (22) / *nakon jednoga dana provedenog u Zagrebu* (70).
24. *Poslije četiri mjeseca* (15) / *nakon četiri mjeseca* (76) / *nakon četiriju mjeseci* (1) odrekao se papinske časti.
25. Posjetili su nas *poslije tri mjeseca* (18) / *nakon tri mjeseca* (73) / *iza tri mjeseca* (1).
26. *Poslije nekoliko trenutaka* (20) / *nakon nekoliko trenutaka* (72) ušla je i majka.

Literatura

- Anić, V., 2003., Veliki rječnik hrvatskoga jezika, Novi Liber, Zagreb
- Babić, S.; Brozović, D.; Moguš, M.; Pavešić, S.; Škarić, I.; Težak, S., 1991., Povijesni pregled, glasovi i oblici hrvatskoga književnog jezika, HAZU, Globus, Zagreb
- Babić, S.; Ham, S.; Moguš, M., 2008., Hrvatski školski pravopis, Školska knjiga, Zagreb
- Babukić, V., 1854., Ilirska slovnica, Bèrnotiskom nar. tiskarnice Dra. Lj. Gaja, Zagreb
- Barić, E.; Lončarić, M.; Malić, D.; Pavešić, S.; Peti, M.; Zečević, V.; Znika, M., ²1997., Hrvatska gramatika, Školska knjiga, Zagreb
- Barić, E.; Hudeček, L.; Koharović, N.; Lončarić, M.; Lukenda, M.; Mamić, M.; Mihaljević, M.; Šarić, Lj.; Švačko, V.; Vukojević, L.; Zečević, V.; Žagar, M., 1999., Hrvatski jezični savjetnik, Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje, Pergamena, Školske novine, Zagreb
- Brabec, I.; Hraste, M.; Živković, S., ²1954., Gramatika hrvatskoga ili srpskog jezika, Školska knjiga, Zagreb
- Brodnjak, V., 1993., Razlikovni rječnik srpskog i hrvatskog jezika, Školske novine, Hrvatska sveučilišna naklada, Zagreb
- Broz, I.; Iveković, F., 1901., Rječnik hrvatskoga jezika, Štamparija Karla Albrechta, Zagreb
- Della Bella, A., 1728., Istruzioni grammaticali della lingua illirica, pretilsak Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje, Zagreb, 2006.
- Derossi, Z., 1981., Radimo do jedan sat – radimo do jednog sata, Jezik, 29., br. 2., str. 55. – 56.
- Dulčić, M. (ur.), 1997., Govorimo hrvatski, jezični savjeti, Hrvatski radio i Naklada Naprijed d.d., Zagreb
- Florschütz, J., ⁴1940., Gramatika hrvatskoga ili srpskoga jezika za srednje i slične škole, Izdanje naklade Školskih knjiga i tiskanica Banovine Hrvatske, Zagreb
- Grubišić, V., 1995., Mijenjaju li se brojevi dva, tri i četiri kad su s prijedlozima, Jezik, 42., br. 3., str. 78. – 82.
- Hrvatski enciklopedijski rječnik (HER), 2004., EPH, Novi Liber i Jutarnji list, Zagreb
- Ivšić, S., 1970., Slavenska poredbena gramatika, Školska knjiga, Zagreb
- Kašić, B., 1604., Institutionum linguæ Illyricæ libri duo, pretilsak Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje, Zagreb, 2002.
- Katičić, R., 1981., Prilog rješavanju jednoga sintaktičkog pitanja, Jezik, 29., br. 2., str. 56. – 59.
- Katičić, R., ³2002., Sintaksa hrvatskoga književnog jezika, Globus, HAZU, Zagreb
- Maretić, T., 1924., Hrvatski ili srpski jezični savjetnik za sve one, koji žele dobro govoriti i pisati književnim našim jezikom, JAZU, Zagreb
- Maretić, T., ³1963., Gramatika hrvatskoga ili srpskoga književnog jezika, Matica hrvatska, Zagreb

- Matas Ivanković, I., 2008., Koliko je akuzativ mjere okamenjen?, Rasprave Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje, 34., br. 1., str. 255. – 267.
- Menac, A., 1959., Besprijedložne i prijedložne konstrukcije s vremenskim značenjem u suvremenom ruskom i hrvatskosrpskom jeziku, doktorska disertacija, Filozofski fakultet Zagreb
- Parčić, D., 1901., Rječnik hrvatsko-talijanski, tisak i naklada „Narodnoga Lista“; pretisak: Artresor studio, Zagreb, 1994.
- Pavešić, S. (ur.), 1971., Jezični savjetnik s gramatikom, Matica hrvatska, Zagreb
- Pavleš, B., 1965./1966., O vezniku nakon što i prijedlogu nakon, Jezik, 13., str. 104. – 106.
- Raguž, D., 1997., Praktična hrvatska gramatika, Medicinska naklada, Zagreb
- Rječnik hrvatskoga ili srpskoga jezika, 1880. – 1976., knj. I. – XXIII., JAZU, Zagreb
- Rječnik hrvatskoga jezika, 2000., ur. J. Šonje, Leksikografski zavod „Miroslav Krleža“, Školska knjiga, Zagreb
- Silić, J.; Pranjković, I., 2005., Gramatika hrvatskoga jezika za gimnazije i visoka učilišta, Školska knjiga, Zagreb
- Veber, A., 1871., Slovnica hrvatska za srednja učilišta, Zagreb
- Vukojević, L., 2005., Vezničke skupine *pa da*, *a da*, *e da* u rečenicama posljedične semantike, Rasprave Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje, 31., br. 1., str. 401. – 428.
- Vukojević, L.; Hudeček, L., 2007., Podrijetlo, ustrojstvo, funkcija i normativni status složenih veznika i vezničkih skupina, Sintaktičke kategorije, Zbornik radova znanstvenoga skupa s međunarodnim sudjelovanjem Hrvatski sintaktički dani, Filozofski fakultet Osijek, Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje, Osijek, Zagreb, str. 283. – 334.

Sažetak

Maja Glušac, Filozofski fakultet, Osijek
UDK 811.163.42:81'367, izvorni znanstveni rad
primljen 18. rujna 2012., prihvaćen za tisak 16. siječnja 2013.

Are the Prepositions *poslije* and *nakon* Equivalents?

This paper deals with the differences between *poslije* and *nakon*, two prepositions expressing subsequent time. These differences are reflected in their origin, in their syntagmatic features, in the nuances of their meaning, frequency of usage and normative acceptability. The research into their usage in literary works, newspaper articles, and everyday spoken language confirms that the prepositions *poslije* and *nakon* are not equivalents.